Informatie aan de Raad

Datum	**Auteur(s)**	**Commissievergadering**
9 mei 2022	Peter Prins / Menno ter Braak / Remco Oosterhof	
Portefeuillehouder	**Eenheid**	**Raadsvergadering**
Auke Schipper	Publiek & Service	
Toestemming pfh	**x**	**Openbaar**
Auke Schipper		Ja

Onderwerp

Opiniestuk ‘Koersbepaling vaststelling Chw bestemmingsplan Buitengebied’

Inleiding

Het Chw bestemmingsplan Buitengebied is al sinds eind 2016 in voorbereiding en is bewust gestart in de geest van de Omgevingswet. De belangrijkste kenmerken zijn:

- Werken vanuit de ‘ja, mits’ houding in plaats van de ‘nee, tenzij’. Samen werken aan betere plannen, in plaats van het sec toetsen van initiatieven.
- Ruimte voor initiatieven van ondernemers en bewoners. We weten dat het voor veel Hattemers aantrekkelijk is om in het buitengebied te wonen.
- Veel aandacht voor participatie
- Sturen op basis van ruimtelijke kwaliteit/inhoudelijke afweging. Het Chw bestemmings-plan Buitengebied heeft vanaf de start bewust veel ruimte voor geboden voor ontwikkeling en initiatieven en is daarmee een breuk met de meer conserverende bestemmingsplannen in het verleden.

Dit heeft een Ontwerp-Chw bestemmingsplan Buitengebied opgeleverd, zoals dat eind 2021 ter visie is gelegd. Het Chw bestemmingsplan buitengebied biedt ten opzichte van voorgangers veel ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Dat is wennen, vooral nu dit zichtbaar wordt aan de hand van de concrete initiatieven (circa 45, circa 10 zijn al eerder afgevallen c.q. worden eerst nog verder uitgewerkt) in het plan en de ingediende zienswijzen.
Die benadering heeft 38 zienswijzen opgeleverd, een relatief gering aantal, geconcentreerd in het kampenlandschap. Bij de context hoort ook de opmerking dat de gemeente Hattem nog dit jaar start met de voorbereiding van een Omgevingsplan. Dat betekent dat het vast te stellen Chw bestemmingsplan Buitengebied naar verwachting maar gedurende een beperkte periode van kracht zal zijn (voorbereiding een Omgevingsplan zal wel circa 4 jaar vergen).

Vanuit die context hebben we als college van B&W een aantal scenario's besproken voor de koers voor de vaststelling van het Chw bestemmingsplan Buitengebied. De scenario's varieerden van ongewijzigd doorgaan tot teruggaan naar het verleden met sterk conserverende bestemmingen voor het buitengebied. Ook is een midden-scenario besproken met een genuanceerde koers gebaseerd op een zorgvuldige afweging op basis van ruimtelijke kwaliteit.

Ongewijzigd doorgaan op de ingeslagen weg: Dit zou onvoldoende recht doen aan de ingediende zienswijzen. Bovendien is er ook vanuit de recent vastgestelde Omgevingsvisie aanleiding wat scherper te kijken naar de relatie tussen ruimte voor ontwikkeling en behoud/versterking van de ruimtelijke kwaliteit, met name in de Kernrand. Vanuit dat perspectief is een aanvullend advies gevraagd aan KuiperCompagnons, het bureau dat de Omgevingsvisie Hattem heeft opgesteld (zie bijlage).

Terug naar het verleden: dat zou onvoldoende recht doen aan de bedoeling van de Omgevingswet, waarvan het gedachtegoed model heeft gestaan voor het Chw bestemmingsplan Buitengebied. Ook zou het onvoldoende recht doen aan alle inspanningen en het geduld van de vele initiatiefnemers gedurende het hele proces.

Op basis van de discussie is het midden-scenario door het college van B&W uitgewerkt en voorzien van een aantal maatregelen, die zijn in te zetten om te komen tot een zorgvuldige voorbereiding van de vaststelling van het Chw bestemmingsplan Buitengebied.

Zorgvuldig afwegen op basis van ruimtelijke kwaliteit

Vertrekpunt voor dit scenario is dat de binnengekomen zienswijzen, de Omgevingsvisie en het aanvullend advies van KuiperCompagnons aanleiding geven voor een beperkte aanscherping van het Chw bestemmingsplan en het Afwegingskader.

Een eerste inhoudelijke conclusie bij beschouwing van het Afwegingskader, de initiatieven en de zienswijzen is dat de 'harde' elementen van het Afwegingskader bijvoorbeeld geluid (zoals het verlenen van ontheffing voor hogere grenswaarden), verkeer, nabijgelegen bedrijvigheid en natuurwaarden (NNG, Natura 2000) geen aanleiding geven tot onduidelijkheid en/of discussie.
Het zijn vooral de zachtere elementen van de 'ruimtelijke inpassing' die aanleiding geven tot discussie. En dan gaat het vooral om de landschappelijke inpassing. Het is vooral ook een afweging van het brede maatschappelijke belang van de kwaliteit van het landschap versus de individuele belangen (behoud van vrij uitzicht) van de direct omwonenden van de initiatiefnemers. NB de zienswijzen van VLMH en TenneT hebben een duidelijk ander karakter.
De landschappelijk inpassing willen we borgen door belangrijke landschapselementen en doorkijkjes aan te geven in het Afwegingskader, aan te geven waar agrarische bestemmingen gehandhaafd blijven en gesprekken te voeren met initiatiefnemers over de invulling van hun plannen et cetera.

De zienswijzen en het aanvullende advies van KuiperCompagnons zijn aanleiding om te kijken naar de mogelijkheden voor aanscherping van het Afwegingskader (voor de huidige en toekomstige initiatieven) en andere mogelijkheden om behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen. De volgende aanscherpingen denkbaar:

1. Meer robuuste doorkijkjes van b.v. minimaal 30 meter in plaats van de nu in het Afwegingskader opgenomen 22 meter, eventueel variabel op basis van een scherper onderscheid van de kwaliteiten van de enken, de kampen en het open weidegebied (de deelgebieden in de Kernrand) of bijvoorbeeld de kaveldiepte/kwaliteit van de doorkijkjes.
2. Betere borging van de doorkijkjes door een agrarische bestemming (of een andere bestemming die geen bebouwing en hoge beplanting toelaat, zoals Landschapstuin o.i.d.) van minimaal 22 meter (of meer) aan de weg te waarborgen.
3. Meer pijlen met aanduidingen van waardevolle doorkijkjes/te behouden agrarische bestemming (onbebouwd) tot aan de weg, zoals op de kaart in het advies van Kuiper-Compagnons is aangegeven.
4. Meer initiatieven die alsnog worden gebonden aan een vergunningplicht (al dan niet met een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad), waardoor een aanvullende beoordeling en participatie in beeld komen.
5. Aanvullende maatregelen in de vorm van en groenfonds dat gevoed wordt met de middelen uit het kostenverhaal. Daarmee kan de gemeente goedkoop/gratis plant-materiaal beschikbaar stellen in het buitengebied en aanvullend op eigen gronden (bermen) elementen aanplanten de bijdragen aan de kwaliteit van de kernrand respectievelijk het kampenlandschap.

Met deze benadering laat de gemeente Hattem zien dat de zienswijzen serieus worden genomen en leiden tot aanpassingen in het bestemmingsplan en het Afwegingskader. Het zijn aanpassingen die ook logisch voortvloeien uit de recent vastgestelde Omgevingsvisie. Herbeoordeling kan wél leiden tot aanvullende voorwaarden c.q. afwijzing van een aantal initiatieven. Vooral daar waar het gaat om behoud van enkele belangrijke doorkijkjes / landschappelijke kwaliteiten.

Vragen aan de raadscommissie ARZ

Op basis van voorgaande discussie en voorstellen leggen we graag de volgende vragen voor aan de raadscommissie:

- Welke van de drie scenario's spreekt u het meeste aan?
  Op basis van de zienswijzen is het college voornemens om een ongewijzigd bestemmingsplan aan te bieden (goede ruimtelijke ordening en positief doorlopen van participatieproces) daar waar er geen zienswijzen zijn ingediend. Deelt u deze analyse?
- Bent u het eens met de hiervoor geformuleerde voorstellen voor aanscherping van het CHw bestemmingsplan Buiten gebied en het Afwegingskader op basis van de Omgevingsvisie en het advies van KuiperCompagnongs? Ook als dit leidt tot afwijzing van een aantal initiatieven waar zienswijzen tegen zijn ingediend?
- Geven de hiervoor geformuleerde voorstellen volgens de commissie goede aanknopings-punten voor een zorgvuldige beantwoording van de ingediende zienswijzen?

- Vormen de hiervoor geformuleerde voorstellen volgens de commissie een goede basis voor de koers voor de vaststelling van het Chw bestemmingsplan Buitengebied c.q. heeft de gemeenteraad aanvullende voorstellen/suggesties?

Kernboodschap

De zienswijzen die zijn ingediend geven aanleiding om nog een keer goed te kijken naar het Afwegingskader in de aanloop naar de vaststelling van het Chw bestemmingsplan Buitengebied. De inmiddels vastgestelde Omgevingsvisie is aanleiding om nog een keer goed te kijken naar de afstemming tissen de Omgevingsvisie het Chw bestemmingsplan Buitengebied. Ook omdat die relatie expliciet wordt genoemd in een aantal zienswijzen. In voorliggende opinie-stuk zijn voorstellen uitgewerkt op basis van een aanvullende advies van Kuiper-Compagnons en hoofdlijnen van de zienswijzen. Beide zijn als bijlagen toegevoegd aan de bespreking van dit opiniestuk. In de commissie ARZ.

Communicatie

Zorgvuldig overleg (bij voorkeur individueel) met alle betrokken (m.n. initiatiefnemers / indieners zienswijzen) past in de geest van de Omgevingswet en is belangrijk voor de acceptatie van de gemaakte keuzen.

Vervolg

Na de opiniërende discussie op 9 mei is de planning van de vaststelling als volgt voorzien:

Maand	**Uitvoering**
13 of 15 juni	Behandeling Chw bestemmingsplan Buitenbied in commissie ARZ
27 of 29 juni	Vaststelling Chw bestemmingsplan Buitengebied in gemeenteraad

Bij de voorbereiding van de vaststelling zal ook worden ingegaan op de moties die zijn ingediend bij de vaststelling van de Omgevingsvisie op 7 maart 2022.

Bijlagen:

Bijlage I: Samenvatting hoofdlijnen zienswijzen
Bijlage II: Advies KuiperCompagnons, Aanbevelingen voor kwaliteitsverbetering in de kernrand van Hattem
Bijlage III: Overzicht van de belangrijkste ‘knoppen’ waar de gemeenteraad aan kan draaien bij de vaststelling van het Chw bestemmingsplan Buitengebied
Bijlage IV: Kaartbeeld initiatieven ‘De exacte begrenzing van de bestemmingen is mede afhankelijk is van uitkomsten van de discussie op 9 mei. Voor een beschrijving van de initiatieven verwijzen we naar de toelichting op het Ontwerp-Chw bestemmingsplan Buitengebied’